

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Commentarius in 8 Arist. de physica auscultatione libros - Cod. Ettenheim-Münster 271

[S.l.], [18. Jahrh.]

Qvaestio 2da

[urn:nbn:de:bsz:31-129411](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-129411)

QVAESTIO Z. FA.

188.

De Magia

Dicemus primò, quid, et quotuplex sit magia.
Secundo quid magia naturalis est, et quae possit. Tertio
quibus fundamentis nitatur, scilicet superstitio
se, siue diabolica. Quarto an verum ali-
quid efficere magia, seu magus. Quinto
an quae leges naturae, atque universi ordinem. Sexto
quid circa caelestia et elementa. Septimo
circa bona sustinere. Octavo circa bra-
ta, ut an per aërem volare. Noni-
mo an transmutare corpora. Undecimo
hominem invisibilem, atque invulnerabi-
lem reddere. Duodecimo an ex sena iura-
mentum facere. Tertiodecimo, quid in animam
hominis valentis, moriturantis, aut mortui possit.
Sedecimo quarto quid in ignis daemonas.
Sedecimo quinto ex quibus modis cognos-
cat, atque an magus.
Articulus primus quid, et quotuplex
sit magia.

Nota, magus
vixit Sini.
Sine me.

ARTYCVVS PRIMVS

quid, et quotu-
plex sit ma-
gia "

Secutus sum hac in q̄ae uelut duces alij
 Nota, mo- certiores Theologos in stam 2. S. Thoma
 dum secūdi q. 92. et 93. Leonardum Lessium de in
 auhorastm hac materia uelut u- ra et iustitia l. 2. c. 77. Patrem Vian-
 cas catho- tium Siliuatum Rom: morali quatuor trac:
 ras. tum 24. c. 4. Patrem Greg. de Valent. 2da
 2. et Patrem Martin. Balbio disquisi:
 mag. libi 1. et 31. Joan: Maldæum trac:
 10. c. 8. et sequenti bus.

Conclio prima, magia in cōi a ars
 Definitio siue facultas ui creata, et n̄ sup̄nāli
 magiā in mirā quādam et insolida efficiens,
 com̄uni. quorum rāo sensum et cōiam hōiū
 Magia in cōi cōtētem superat, s̄b̄ primō ars sensuacul
 a ars, siue tas: illige habitūalem, uel actualer
 facultas ui cōtētam, ut practi cā dirigat illēctū
 creata, et n̄ ra quādam, ceterasq̄ p̄as a miris insolēdōsq̄
 sup̄nāli, mi- agtam, ut p̄acti cā dirigat illēctū
 et insolida efficiens, ceterasq̄ p̄as a miris insolēdōsq̄
 quorum rāo cōtētam, ut p̄acti cā dirigat illēctū
 sensum, et cōiam hōiū cōtētam, ut p̄acti cā dirigat illēctū
 cōtētam su- cōtētam, ut p̄acti cā dirigat illēctū
 uat. hibita, siue p̄sona adhibentis, hōis si

licet vel demonis opa, ut excludantur vera mira-
 cula à Deo solo principaliter fieri solita.
 Sicij tertijs efficiens, ubi per expectationem illi-
 genda è, quilibet mentis, vel ài sensu, vel
 membrorum functione, vel operatio, sic na-
 gi futura predicando, furas prodendo,
 fascinando mira efficitur. Sicij
 quarti in solida, et mira, si n. ual singu-
 lis diebus acciderent, q magis operari
 uel si raro qda praeter alieuij ha ad-
 miram, n. sunt stricte, et usitatae ec-
 ceptione magica si cenda. Sicij quinto
 quorum ratio sensum, et coiam hoium legiti-
 superat, qd uerbis significat, casus curus,
 q progreu magici esty snt oportere uel,
 ut èa incognitas, ut ita sayt admiratio
 ex ignora scilicet casu, unda colligas nihil
 impedire, quominus exotici tales esty
 uera magici snt, licet casus illorum aliq
 sagientes, q qualibet etate gauri admo-
 dum sunt, si cum uerionibz comparant, assagij
 Magiam sic late sumptam diuidunt, atq
 hiearian, in naalen scilicet artificiosam,
 et Diabolicam. Alij bouarian, in naalen
 et superstitiosam, priores naalen stricte
 i piunt, quam posteriores, si n. sub naali

Nota na-
 giam late
 sumptam
 uide hiearian
 artificiosam
 et Diabolicam.

191.
Note ori.
magiam naturalem, ac ut actia arcanorum naturalem
sine actualem, sine habituali, et con-
gruam naturalem, quae colorum, ac siderum cursu, et mixtu-
ru sympathijs, et antipathijs rarum singula-
rum observationis suo tempore loco, ac religio-
sificans, et miracula quaedam hoc loco per-
ficiunt, quae caarum ignaris praestigiosa
vel miraculosa quaequam naturam esse videtur. Ma-

Nota magia
artificiosa.
se desinen. sicut per industriam (singularem illige, non
etiam in priora opera a industria eo ipso,
quod certa tempora observant Sabent. Hu-
manam in ultimo quoniam cum auctoritate
itaque sua, cum quibus etiam ego facultatis
causa consentio, unde illi.

Nota magi-
am in ge-
nere sum-
ptam esse
supplicans
naturalem, et
superstitiosam.
Ternitio magia
naturalis in specie.
Conclio ista, magia in genere accepta su-
plex a, naturalis, et superstitiosa, seu die-
bolica, naturalis pro ut hic sumit, et inclu-
dit artificiosam, et facultas, quae per agere,
causam activorum ad passiva ut soleter
delectaturque corporis iactans, mixtaque, vel
per inganiosas, subtiles, et perspicua ces-
siones, rarumque inspectis sine operibus
monis mira, et quorum causa, etiam tamsum,
causamque superant, efficiunt fallendo, prae-
cando, et divinando, producendoque, etc.

De magia diabolica, siua superstitiosa deriu-
to nomine à superstitiosa, qui est vitiosus cultus ve-
ri et falsi Numini postea dicitur

Nota Sex.
nationem
magia su-
perstitiosa.

Conclio tertia, magia naturalis uel aliena
siua caeterum naturalium uirtute tantum potè, quoniam
tunc raram, siua caeterum naturalium à se carta
scilicet magicam applicatarum uirtus permittit
tunt, uel autem propria, ac physica, ac ipsa
quod magia ars sit, non est productiua ullius
substantiae uel accidentis naturalis per se
naturalis, nam subiectum non est, quin conceptus
una cum intellectu, cui insidet, directus
sive practicos efficere possit motu aliorum
habitu uel intellectualium est tamen directus
sua productiua, per modum scilicet ideae
dirigendo primo, per ipsam potentiam
motiui hominis, et proportionatis, ac
conuenientibus instrumentis, eadem rationem
circa quam mouent, uel figuram aliquam,
uel quiddam aliud mirabile ex se promat
quae figura licet tanquam modo immediata
quantitate emanat, magica nihilominus ar-
ti tribuitur, quia causam potentiam sci-
licet motiui loco adhibet, ac dirigibilem
quae et materiam disponit, et gradiones naturas
ponit, uel ea uel ipsa atque quantitas, hoc
aut illo modo formare possit. Sed dirigibile

quod quoniam se exten-
dunt uirtus ma-
giae naturalis.
In magia sit
productiua, aut
substantiae uel
accidentis.
Quoniam sit pro-
ductiua magiae
naturalis.

193. Dictando, sine docendo modum giuocendi cōs
actiuas passiuas, q̄s giuactis necrō neces,
sitata nāe oriunt̄ eff̄s uarij, qui n̄ min⁹
giuiores magicae arti adscribunt, eo q̄ sine
haec nunq̄ dicitur hic, et nunc talis eff̄s
haec oīa lex illis, quae de magia diabolica
dicunt, maliḡ intelligunt.

Nota magia **C**onctio quarta, magia nāalis diuidit̄ in
aliam diuidi. operatricem, et diuinatricem, haec, ut dicitur
onam, operat̄. i. diu. magi. c. 3. ait, versat̄ in abdit̄ et
tricem x̄m̄
at diuinaticam futuris giactandis, de qua in sequētibz sp̄atim.

Operatrix ē, q̄ miras eff̄s producit, ac subdiu.
diuidi magiā in taumaturgicam, et praestigiatricem.
in taumaturgicam, q̄ uitiū fundamentis, ac p̄p̄
gicam, et
praestigiatricem, q̄ uitiū Geometricis, Arithmaticis, et Astronomicis.

Praestigiatrix ē, cuius eff̄s n̄ sunt q̄s uarij.

Nota, exēpla magiae operatricis sunt Archimedes
magia operat̄is machinae, quibus hostiles naues, ut
retr̄cis.

Plutarch⁹ in uita Marcelli memorat,
partim combussit, partim in aëra
leuauit, ac suspensas comminuit, in
gentem onerariam Marcelli nauis
luniculo unico traxit, omnes Coeli
motus utrao globo representauit,
Simile quid ait quidam doct⁹ n̄ ante multos

annos in quadam celebri urbe excogitavit
 machi namentum, quo in spe stantia, et stu-
 genta ingenti populi multitudine quadam
 tanalla, et si recte memini in amphig
 6. que annos nata uirgo grandam cam,
 panam unica manu tunicula p'raha
 dens in altam terram cam panam a sole
 adduxit, gaxcos admodum passy in plano
 per glabreas progressa. vidi etiam ipse
 non sancti rugens p'ndy peruo digito
 in altum lauari. Huc spectant grandas
 illae atq; nigriosa in amphitheatri Rom:
 tabulatas q' proprio nota tegmata diata
 sunt. De q'by S. Aug: l. 24. de ciuit. Dei
 c. 24. sic loqr. atq; stupenda operam
 ductis hua p'ruant q' in theatris mi-
 rabilia spectantib; audientib; in credibi-
 lia facianda et exhibanda molita a sunt
 inquit, machinatores. q' tegmata ex se
 surgentia excogitant, q' tabulata ta-
 cita in sublima crescia, aut de his.
 cantib; q' cohaerebant. aut q' distabant.
 coherentib; aut q'is q' aminebant, gau-
 lant in se residentib;, quia intus,
 dum ut ex Madaurensi S. Iosig de amphi-
 teatro. Ruina subita dehiscabant, ita

Nota
 S. Aug.
 assartio.
 nam, de
 amphitheat.
 trorum stupen.
 Sa structura.

198. ita, ut uel tota tegmata cum hoibz inpositis
terra uorauo recipereat, siue illa häre.
sorberant hoibz in caueas baratarua pre
cipitalis, sed et glan arum quida in
at imago in hoc pagmate sine ulla
eig plarumq; noxa.

Nota mi:
rabilem. ^{Beax} tabulis eburneis et uersabilibz in
ronis structu
ram, quä
canensumä
re solebat.

Eodem resem potä canatio Heronij
qua slores ex fistulis, at uaguantem
conui uas desluebant, item tritonille
argentoq; in naumachia glaudij, q
argentea buccina carens emerit
ä lacu, similia sunt, q uentis, aquis
aut pond eribz inclusis mouent, ad
sonant, ut Archite columba uolans
et lignea, et aquila, q Herinbore
Carolo v. Imperatori subline uolans
obuiam processit, cumq; longä salis

Nota caput
Albati mag.
ni ex are
susum hadel
uoca locu
tem Suisse.
conitaba ä, huc referunt aliq; caput
Albati mag. ex are susum qd ad
interrogaiua uoca hadel res.
pondere solebat, et loqi uerun male
roti, ad id n. ut qd loqti preteralia
multa conio ac uita reqin, quarum
neuta in hoc capite in ueni abij.
E contrario n sine iniuria rejctas, ve.

luti superstitio sum assat filum illud aut funi.
 culam, quo mirro alter via n' scay illipit,
 ac n' ex charta ai tui senza legimil.
 Sto mala regerchandes artem, qui pro
 milti uno quadrante c modo aliq' in.
 ganium subid d is q' negi gramathice
 negi syntaxi unq' studuit, legere tu
 nouerit, ul' q' d' istum reglas, et bonam
 syntaxin thema q' d' libet componere,
 hoc ipse n' credidi primo, sed exper
 ty negare n' potui.

Partio colloqa toto propè orbe dissiene,
 borum, fieri n' gote, ul' q' naaliter
 uolunt suam, ad quantam cuq' d' d' d'
 am sine nuntio, aut litteris indicat
 sic etiam sine nuntibz, sine uerbis
 gote q' p' iam altari animi sui senza
 aperire, cantando solua has quatuor
 notas ut, the, mi, fa. Multa ser
 guntur argento niro, at q' aiand an
 nuli, elobi, quorum cauitas si Hydrargy
 ro impleat, ac calidat, mox incigunt calore uer
 saltare, caluti aiam habent, q' h' g.
 Drargyron calore uerit in sp's q' que
 sito, sed n' in uento exite mouent, ul'
 simplices, ha' nomen aliquam inclusa
 talis motio nro calam arbitrat.

Nota h' g.
 Drargyron
 ti in sp's
 q' que
 sito in
 uento exite
 mouent.

199.

Multa maoneta, multa calaria, parequifera,
brorum, mira fragu suggestid moly, aut
uita periculum, unicum rasari ludo.

Nota, qd
Ludovicus
de Lacarda
refert

de Lacarda in s. Aeneidi. placantia
His p. quendam ad asylum Ecclesiasticum
p. fugissa metu saecularis potestatis, ex
dare inde cum uellet, alas ad aptum
humari, ac se a summa turri calo
credidit, ciuitatem totam uolando tran
misit et longa amaris fessq agitatio
ne corporis decidit, nunc loqui
na ostendit cuius facti testas oculi
oium placantinorum sunt, q hoien
uolantem uiderunt. plura aliam
uaries passim apud auctores. q m
n facile, nisi a doctioribus, honestis
ac bone uita uiris approbent legem
si sunt.

Nota magica **Conclio** quinta, magia nactis n a g
n ea per da se mala, sed m a periculosa, ita batio
malam, se in periculo. l. r. Disy: n uno loco. Joan: mali. hancio.
sam, ita batio. g. Subi. n. Leonardus Lasi de iura aliud.
et alij
l. 2. c. ff. Subi. r. huly uerba orauissima at
uerissima lubet exponere qm, in quid, hac
magia e nactis, q per se mala n sit. Itm e
periculosa, q nigonia huda neq eustis

et in uilibz implicat, et furiosa, magis curiosa ad
 fid, ac sensim ad magiam superstitiosam,
 siue diabolicam intradit, nam sub spe
 occulta operationis nae. Diaboly facile
 admiscet ea, et ista occulta uirtuti nae
 natalis tribuit, qd ipsis praestigijs agit,
 unde uidentur maximos quosq; magos, quos
 et in arto Diabolo incarnatos dixerit, uel
 la hii tm professores magiae natalis, et
 oia sua conari, tegere imagine quada
 occulta uirtutis nae, etsi n. interdum
 quada caas naales adhibent, ha tm
 nihil prosq; ualent ad etna interuallu
 insufficiens sunt, et sic necesse e, quae
 San signa q ad magiam superstitiosam
 gestinant ad iungere, ad id ea Bodino
 magos solere decem magicis praestigijs
 unum subtilitatis, seu agilitatis artificio
 ose actum miscere, scilicet. ut persuade
 ant, quae cumq; ab ipsis gerunt extra pra
 stigiun sola Sextaria arte fieri pro
 curant, ut qd sortilegij amiscant, id sub
 tilitatis, et agilitatis ea uideant, anel Sa
 than hoies ad risum prouocare ul laci
 ac hilares imbibant impietate, quare ut
 idea Leoni Lessig, Malderg, Silintig, et Sol
 no locis isti asserunt, oas libri, q magiam

qualitatem super
 naturalem.

Nota, magos
 solere id
 magicis praesti
 gijs uti.

quid uentur
 de libro q ma
 giam uirtu
 tem

199. naturalem tradunt suppositi habendi sunt, et
tanquam periculosi vitandi. a z. an, qui, et
quotuplex sit magia diabolica.

ARTICULVS 2. HS. an, qui, et quotuplex sit magia diabo- lica

Conclio prima, certa est deessy opinio
disciplinam magicam a bonis
modis a institutam, teste s. Aug. l. 20 de ciuit:
teste s. Aug. huius, id ipsum asserentis, qui u. ex hoibz
primò didi carit, ac uelut instrumentum
diabolicum hunc orbem tam inanis per-
te abstulerit, atq; ita inuentor di sty-
fratit n. sentiunt, color e. gigno agno

Nota cōso-
ram aucto-
rum citatorū
sententiam
de magia a
inuentoribz.
citatos supra auctores, gigantes ante li-
lucium fuisse discipulos diaboli, et auc-
tores, ab his u. inbutum silium Noe
nomina. Chem, huius gōt diluuium tradi-

dit silio suo Mizraim, a quo gery sunt
ducunt deagyly Chelbæi, et Persæ,
a qbz u. u. dicit e. forcastes, quasi
uincens adrum, tum nimirum, qn fulner

Nota goro. De Coelo lapsam insalicam magiam
adrum solum daturbant, hunc solum a risu, quæ in
a risu, quæ in
aliqui mortales a genitu ordiunt, ferunt

cepi esse vitam, de qua gulchre, at ad rem tales a ga.
 in signis goetha profecto huda vita longa, nite ordiunt.
 longa sabula e, et ne quisq" sibi pro capisse ni-
 mittaret comariam oas lacrimando in the. tam.
 abun incedimus, sed personam mutamus,
 quoties sors null et reg, rae getlonis e,
 qd nimirum boemones sint magiae diabo
 licae unini doctores, qd uel isti sunt, uel
 sag, uel boni angeli, uel aia beatae, uel
 ad huc in purgatorio residerent uel danna
 ta, atq unius sag n e, qd iniqui et in
 uia sag prohiberet qd ipse docuisset, ac
 ueluti gratiam gratiosa mortalib, largito
 eet. Scto n ee possunt angeli boni, qd ad
 hanc magiam gerrit idololatria, uel the. Nota ad
 obagi demonstrent, et e praeterea ca'la m. Colicany re.
 Jandorum flagitiorum, qd neqz boni sta. tri idolo-
 gi, neqz ob eandem rae aia beatae auc. latriam.
 tres magia huj ee queunt, neqz aia
 ni purgatorio, similiter talia, et qd beo
 nitima amicitia adhibita sunt. Tertio
 deniq n aia damnatae instituta potuere,
 hoies tali magia, qd illa ex stam is avaris
 exire n possunt, licentia aut permissioe dia
 boli, cum diuino iussu ac lege simulabiliz per
 paco carceri sint mancipatae, si exirent ad

eban...
 2. an...
 u.
 2. p...
 tu ple...
 bidio...
 de eng...
 a banni...
 de aia...
 u. ca ho...
 ruerba...
 in an...
 li sty...
 gisio...
 as ante...
 aboli...
 lium...
 uia...
 us g...
 et g...
 ad...
 qd f...
 magi...
 m, g...
 ant, ...

ad unig. ver. imperium exirent, cur a. id. mag. uel iubeat, uel permittat, ca. nulla sube. ut u. a. magorum preces et incantationes id. mag. iubeat, impium e. uginari, qd. ab ultimo ad primum, si neq. ab aiab. San. natis, neq. a gurgantib., aut beatis, neq. ab Anglis bonis, neq. ab i. so. hoc magia superstitiosa sit oportet e. a. diabolo.

Nota magi ad Diaboli. tit. ita ex coi. Theol. citati auctores patet, qd. can. ex. dicitur ex Sicendis, tum qd. San. est. magi Diabolici, qd. Salf. etiam facultas magica Diabolica extractiva talium artuum, q. a. ipsa. via superstitiosa, aut. probat. multis explis.

Conclio

tertia, magia superstitiosa siue

Nota magis Diabolica naclam qd. et etiam a Theol. d. tacita, id. e. r. a. o. siue facultas operandi res naales, diuinitatis et admirandas per signa Diabolica u. g. haemonum, b. per signa, qd. Diabolici sunt ca. a. naali, q. sicut utiq. cas. naalib. exclud. morales.

haemonum auxilio ad suos est, ita Diabol. ca. utiq. signa, q. sunt ca. a. morales, qd. ex pacto pellicul. haemon, ut, qd. mag. null, faciat. Diuidit. uaria. magia sup.

Nota magi. an superstitiosa saluo in q. dicitur a. Saluo in q. spes in magian. spes, in magi. qd. specialem. Diuina. maleficium, et uenan. Diuinitati onibus, uaria. via e. qua. mitot. est. o. g.

homonu cognoscere atq; operatio sita qua
q; res futuras vel atiam pteritas aut p...
santas, sed arcanae aut occultas cognoscere niti...

maleficium,
al uanum
pobiscanti
am.

Tertia, qua nocere alijs ac damna in terra

Quarta, qua sibi uel alijs hoc opere pro

dicere utilia, uel uolupta Secretum magi

Legis, et alijs, magiam diabolicam in du

arta species tribunt, in species magiam,

et maleficium, q; alio nota ueneficium

vulgo a sortiaribus illa e, q; facultas

magica ratur ad ostentationem, aliud uerum

modum suum uel alienum, haec q; ad

aliquam noxam inferendam athen ordinat

plures diuisiones qui uult cognoscere, et

cal citatos auctores. a. b. q; sint magia

diabolica fundamenta.

Nota spe,
ciclam ma,
giam uel il,
tam, q; ta,
cultas ratur
ad ostentam
aliud uerum
sum, uel su
um uel ali
cum.

Nota, ma,
labricum
e ad ali,
quam uel
it baronem
athen

ARTICULVS IIIVS qua sint magiae di abolicae funda menta

Fundamenta q; pello q; magi, et q; illos
ipsi demonos probare conat artam suam
licitam ualiam, probam, et sine succo
fundatam q; in caelum ualium q; un
cooperat et sympatia, et anti patia.

Fundamentum primum est mundum, atque
partes suas vivas, sentire, atque illigere
adeoque animam hanc rationalem

Fundamentum secundum novum deorum, ac be-
atorum, et spiritus, Junonis etc. et novam
marum illarum, quae in sunt partibus vestri
atque aeri, et tribuunt vim sentiendi atque
illigendi, et quoniam quatuor sunt vim illi-
gendi, novam hanc masculinum, quatuor
novam aiant corpus femininum sic aiant
vires animae terrae, quatuor hanc vim
illigendi, sicut platonem, quatuor novam ani-
manti proserpinam, haec autem fundamenta
comant sunt magi, ideo, ut quae
gressu demones invocant, aias vel
larva Calorum etc. invocata ut aiant

Fundamentum tertium praeferat bonos ma-
gici singulos et quosdam demones, sicut
magos, bonos, malos, alios
magos, alios malos, alios
elementares, Coeli, calidissimi aiant praesentia, alios
elementares, quosdam alios sicut ignis, cur
magos, alios
aeris etc. etiam lignis, alios aquatici, alios aiant, alios
pro et na-
turalis sunt
demones
sicut.

Fundamentum quartum, etiam hanc si
vehementer alios desiderat habere vim impi-
mendi vestri characteribus, scripturis, ma-

patrandis sufficienti.

Fundamentū septimum, tantam eā ima-
ginationis huicā efficaciam, ut miris ite-
rariis efficacis sufficienti, ad eōs, ut hōi
q̄b̄ da rādīs, aut spiritibz ut imaginis
sua emi nō ex se sanare. Sascinaru

tam pedatēs, fulgura, ac grandines, cetera
Fundamentū octavum, solo tactu, visu,
uocē, affectu, uel nudi lintai applicatione uel
nara, et morbos sanari alijsq̄ mira nescitis
sicuti p̄ōa, iō, q̄t̄ sp̄s per arteriam ex corde
promanent, et altarij, q̄ sustū ḡtingit uel
audib, affectu, alligat, sicut arterijs ad eōs
di misianent in sortibz, quo uehementiori
jactu quasi aiacutali fuerint

Fundamentū nonum, et ultimum tactu
cū dicitur inter nam huicā et Anglicā
sua diabolicā, ut pactum inter hoīem, et
demonem interuenire nequeat.

Quod fundamē-
magis diabolicū
in gētionibz, et
gētionibz.

Resp: ad fundamenta, et reseruant con-
ditionibz sequētibz, ita ut singula singulis
iam altatis fundamentis respondeant.

Conclio prima, salua ē coelos, astra,
et coelos elementa, eorumq̄ partes uigere aīa rēre?
astra, elemēta? i. primū, q̄ si hēant aīam rātionālem,
aīa rātionālem hēant alijs sufficientem, q̄ neciō Saberaul
sua eā organifata, ut Artes 2. de Anima,

et g'rat ab inductia o'ium sanctorum vitam. Sa
 barant h'ra atram negatantem a'iam curgo
 n' crescent, ampliora s'pi m' dias h'unt Coeli,
 cur n' sal' crescit, cur n' pinguascunt: stalle
 ab adigam suam nobis d'billant. Stose
 g'rat bruta, plantae, ligna, lapides, gla
 dios, calceos, aurum, argentum, vegetari, sen
 tira illig'ava, q' si ita e', cur p'acunia
 in loculis n' crescit, cur urbes n' dilataut,
 cur lapides in quos nocturni grassatores
 cum in hostem n' audent, tam crudeliter
 sauciant, et m' n' clamant, n' ingemiscunt,
 n' ulci sunt, aut litura apud magistratu
 inlaunt, porri si illigunt, ligna, et lapid
 ses, q' copacae sciarum arunt, g'eg'ar arunt
 scanna huius auditorij, et lapides ac manibo,
 ni phisici, superioris boni matagh: opti
 mi logici inferioris, et g'ota q' tandi u'ha
 rem facultatem auditores fuerint, sed

theologos omitto, u'idari p'ont apud P'essium
Conclio sta, n' d'ant, talis e' u'ido *ad funda*
 eadem e', q' superioris conclusionis. *min' ista.*
Conclio tertia, n' sunt boni haemonas, *q' ad h'rtu*
 hoc e' diaboli mayorum adiutores n' e', sin. *madamum.*
 boni e'ant, n' sic indignarent ad tot maleficia,
 tot d'anna, in bonis fortuna, u'itae, honoris
 sana, salutis a'iae, neq' auxiliu' praebarant

209. Sto. punit magica gravissima. Tertio dicitur
ab ecclesia, quod signum est magicas operas
ad mirasimas, et sagax ne curvata ad
eos bonos demones.

R. ad quartum
ad amendum.

Conclusio quarta, aia verbis charac-
teribus etc. quatumvis magnum desiderium
habeat, non potest imprimere efficaciam
obtinendum actum desideratum. probat

Nota Euclio. c.
num maxi-
mos labores

exposita Euclionum, quod utique nihil
similia desiderium habet ad obtinendum
operas. et per mare, ubi aliunde illis aduehant
et ob hanc causam sic despirant nocturno,
tantis adae navim, sic abien hungaria
lidissima sunt candidatorum in phlia vota
quod ad primum locum adspirant et tunc nec
potest hactenus suis votis tantam vim impi-
mera profuerunt, ut primum locum obtinerent
negis illi, ut operas cum navibus saltum ad
portum appellaret. Sto. actiones aie sunt
immanitas, quod nihil potest ultra producere
aia, ibi non producit, ubi est actio illi, na.
ibi, ubi non est, vel aia non potest. Tertio vis
impressa verbis, signis etc. Gravissima
evanesceat nova aliarum plurimum naturam
adiviarum caloribus, ubi aut Gregorius ad sig-
na magica vim habent longissimo tempore, et
sage multo erroris. et uesti si verba, quod nil

facilitatis uera p[ro]p[ri]etas eorum habent uirtu-
tam actiua[m] tam mirabiliu[m] efficiendo[m]
uicigera possunt, cur n[on] ab iisdem etiam uer-
ba possunt illuian, calefrari, uel etiam con-
uelari etc.

Conclusio quinta, si puris, at imaginib[us]
siderum, signorumq[ue] celium n[on] eoi[us] cas[us] uis
actiua[m] magicorum actuum. p[ro]bat p[ri]mo, uera
figura nullam possunt accigere actiua[m] etiam
figuris in g[ra]u[is], sed imagines quas magi
cominiscant[ur] e[ss]e in coelo sunt figurata
g[ra]u[is], nulli n[on] in coelo sunt dracones,
ursi etc. dacti, p[er]iti, aut p[er]iti asta, q[uo]d
ab illis nulla actiua uera eoi[us] cas[us] pot[est],
id n[on] q[uo]d n[on] e[st] in eo, q[uo]d e[st], actiua nullu[m]
p[ro]ducere pot[est], atqui illa figura n[on] sunt
q[uo]d. Sto uel g[ra]u[is] rugonib[us] istis asta, uel
aurum figurat habere uim talem, quem
eoi[us] cas[us] e[st] imagini aq[ue] imaginis Leonis
uel a[ur]i, impressa alicui annulo uelena
Sami hi astari, uel n[on] g[ra]u[is] ipsis, si n[on] g[ra]u[is]
quara uanissimi mendaciter asserunt, si con-
stat quareq[ue] unde, q[uo]d n[on] facili dicant q[uo]d,
Sog[no] uin boei, ac p[ro]bi g[ra]u[is] uen[er]ian[us].
Tertio licet g[ra]u[is] quanam asta uim talem
h[ab]eat, uim ta[m] talem ab ho[m]ib[us], ut loq[ui]t Lassij
sacarni, colligi, uel deluti at saorsim p[ro]u[er]bi
p[ro]bibile n[on] e[st] cel[est]ia n[on] asta agunt in o[mn]i p[ar]te
tam.

R[ati]o ad quib[us].
Nota s[er]u[er]is,
et in a[ur]i
g[ra]u[is] siderum
signorum q[ue]
celium n[on] eoi[us]
cas[us] uim ab
sectiua[m] ma-
gicorum e[st]
factum.

Terho licet
cas[us] g[ra]u[is]
g[ra]u[is]
erbis etc
qua[m] d[omi]n[us]
efficacia
tam. p[ro]bi
ut q[ui] u
ob[er]u[er]e
illis ad cel
irant uer
ch[er]i
an[im]e
ent et h[ab]e
u[er]ba
con[tra] illu
iby selto
ch[er]i
u[er]ba p[ro]bi
u[er]ba illi
etc. Tertio
breuissim
lib[er]u[m]
p[ro]u[er]bi
i n[on] uerba

ma si stantem nudum et argentam cale faciat
certa inquit, citate dicitur, si quid tale valeat
vel vis imaginatio iam primum alchimi
ci aureos montes fecit adagi.

Conclio octava, sicut gratis fundamen-
tum octavum prout ita liberalitas at sine
pretio negat visioni nimirum, tactus, voci,
et tactui in eum vis illa sanativa, ac operati-
va mirabilium, quae si talis vis incedat, tum
illa ex natura sua est vel noxia, vel salu-
taria, et noxia, prout nocet aut cum, cuius-
dam magna, tangantur, loquatur, et illa
tam cito atque hoc est stringit quod natura sua
est noxia, neque etiam est natura sua salu-
taria aliter suo prout cogit salutem abster-
ret, cogit prout servaret, sed primum cogit
unum, sicut magis cum rogo imponunt. Ita
magis ovis visus a se magis tactus
vel tactus ambiantes sanaret, vel laedat,
vel etiam illos quos nollat. sicut quod magis
vel ignem Joannis v. g. in hunc Joannem,
sed etiam circumstantes quos tangit
ignis ambuit, quod est in natura.

R. ad octavum
Nota sal.
dum vis
tactui, vi
sui, acta,
tui incedat
vim illam
sanativam
ac operati-
vam mirabi-
lium.

Conclusio nona, fundamentum nonum
a quoque saluum, quae multiplici scriptura laedi-
nonio intarcedere vota factum inlar deum,

R. ad nonum.

211. et hōiem nihil obstante nāarum iustitiam
 Nota assertoria, ut Gen. 14. ponam fūdū meum inter
 tionem sacra, et ma, itam statuan pactum meum inter
 scripserunt, et ta, similia hēnt in Ecclō, de utro
 um at hōiem, et tē, et q. Reg. 27. ubi hōie
 p. et hōiem fieri.
 hēntur, et hōie hōe super gradum et hōe
 q. parcu sūt coram hōie, q. nāq. nāarum
 dīstasīa obstatū inter hōiem et diabolum
 quo nāq. sūt inter illos pactum. s. d. p. o.
 Gā. q. inter hōiem et diabolum, q. d. o.
 aī. q. s. q. ac quantū possunt. q. uenī
 re ac granti rē m. aliquam rē, q. o. p.
 tum aī. q. o. q. d. hōie aī. duorum q. s. q.
 Diligentis nolendū ē hōie ex balis hōie.

Nota dīlī.
 o. entas oēs
 d. ratiō nō d. a
 m. r. a. o. p. a.
 hōie s. i. n. i. m. i. t. a. n. t.
 hōie p. a. c. t. o. p. a. r.
 m. a. g. o. s. c. u. m.
 d. o. m. o. n. e. i. n. i. v.
 t. v.

q. p. q. oēs q. ratiōes magia superstitione
 d. a. c. i. q. s. u. n. d. a. m. e. n. t. i. s. h. i. c. e. g. r. a. n. t. u. l. u. t. b. a. s. i.
 hōie s. i. n. i. m. i. t. a. n. t. p. a. c. t. o. p. a. r. m. a. g. o. s. c. u. m. d. o. m. o. n. e.
 hōie p. a. c. t. o. p. a. r. m. a. g. o. s. c. u. m. d. o. m. o. n. e. i. n. i. v. t. v.
 q. o. a. l. i. q. d. e. t. i. c. e. s. a. d. m. i. n. i. c. u. l. o. a. r. t. i. s. s. u. e. a.
 p. r. a. s. i. u. l. i. m. p. l. i. c. i. t. a. t. a. n. t. a. i. d. o. m. o. n. e.

Nota asser.
 tionem s. s.
 p. p. i. u. r. i. s.
 c. i. v. i. l. i. s. t. v.

q. d. ut ex p. d. c. t. o. q. c. u. r. r. a. t. p. r. o. b. a. t. h. o. c. e.
 s. s. p. p. e. x. s. u. r. a. c. i. v. i. l. i. s. e. x. q. u. e. n. s. u. t. h. o.
 o. l. o. g. i. s. u. r. i. s. c. o. n. s. u. l. l. i. a. c. m. e. d. i. c. o. r. u. m. h. a. e. r. e. t.
 q. a. n. i. p. a. c. t. u. m. i. n. t. e. r. a. d. e. r. a. t. d. o. m. o. n. n. u. n. q. a. c. c. u. r.
 s. t. a. n. t. e. x. p. r. o. m. p. t. i. n. e. a. d. v. o. c. a. n. t. e. m. s. i. x. a. c. c. u. r. s. i. l.
 u. l. c. o. a. c. t. u. s. u. l. t. g. r. a. t. i. s. u. l. t. o. b. p. a. c. t. u. m. a. c. c. u. r. r. a. t.

in primum, quia ab hunc demon uinby naa liby
 cogi n pota, nec stum hici pota, qd tot mi mi.
 cingit e, qd ultimun e dicendum, hanc so.
 ciatatan ggeracnpi diaboli cum mago alagan.
 fi similitudna, pty daclard citatus auctor
 hicitp ue glis e duorum latronum, quorum
 alhu galam in silua vagat, ualhu clam
 labital, excitaty qd certo sibilu, uel stego
 pnoiu ut alorem gudarige dolost capite
 hant sigil. pnoie id sage, uel idanta
 nec gnato, quo toto necem intulauit so
 cig in miren h necem gsentianta gno
 magg, alhu demon similis e.

Notandum sto, pactum demonili
 barum eie prestare promissa, aut fallere.
 qd pactat primo exaria. sto cogi e pota.
 tertio, qd mendacium e.

Nota dano.
 ni libarum
 ea, praeta.
 va promissa,
 aut fallere.

Notandum tertio pactum eedylta
 expressum, ut implicitum, pnoie id aliq
 ora tang non unq scripto, siue libello
 supptice alias per uicarium magum silc.
 aliepan, pactum implicitum e primo, qd
 qd sciens potansq utif signis, qd usufant
 magi. sto qd qd ignorans utif magicis sig.
 nis, qd uesit ea mala. at a demone
 iudicata.

Nota duplex
 ue pactum
 expressum,
 et implicitum.

Nota poci.
 tum expressu
 fieri, ualoro
 tang ual scrip
 to etc

Nota, pactum
 implicitum
 fieri, qd sci
 ens, potans
 utif sigg is
 qd magi usuf
 pactu.

Notandum quarto, am. maxima malua

patet ex uariis, ac realibus Sennis grandiaum,
 tam patetum atq. Tertio pōunt q. motus locales
 mouere, in gallera corporea, atqui motus impul-
 sy sunt uariis atq. reales. Ita pars pro-
 bal, p̄rio per trans. formāem corporum hōr
 in suam aggragationem cerui, leporis, felis,
 aliorumq. animalium. Ita exigit, qae uide
 ayud auctores saepe citatos. et maximē l.
 i. c. q. apud helios, ubi ex Britanio refert
 sub eum quendam stupenda coram uiris prin-
 cipibus antebuisse, uidebat illa armatum
 equitē saucorata, itam currum onustum
 foeno cum aquis, et cingula saglutire ca-
 putara capita emang, et pedes uicundat,
 hūm, quas partes palui coram inposita et
 sanguine taboyi stillantia cunctis spectan-
 da grabebat, caysi gtraus hōibz illa se-
 suo quays loco restituebat, hos n. atq.
 hēc uarios, sed hū illusorios atq. si ditiō
 gatabil, maximē à libris de aia, superant
 n. uim nāe caput ac uitam reddere.

Nota Sen.
 facti coram
 principibus
 uiris stu-
 penda fac-
 ta.

Conclio tertia, demon n. potē facere,
 re uerum miraculum, à cotis Theol: ayud
 Martinum helio, sed à, qae mira culum prog-
 sic dicitur, à atq. superant uires rai em-
 abae et naam, atqui talan n. potē eum produca.

Nota
 demonem
 h. posse
 uerum mira-
 culum facere
 re. à cotis
 theologorum
 sententia.

4TM
 ateb
 et
 diil

primo nullum gustu producere demon nisi qui
aut proprio, aut aëre uiribus e producibilis
velis aliqui alij superans rei creatæ uires
e producibilis, aëre aut demonis uiribus
cum utiq; qd uires sint creatæ qd.

Conclio quarta, demonas goudoge
nas triplici. vari tripliciter, primo per motum localem,
per gustu uga.
vari, per motu sto per alteraem. Tertiò per illusionem
tra localem, /
per alteraem u
per illusionem
Sag arum, quas per motum localem trans.
uehil in loca dissiata. sto, qd potest
actua pass uis applicare. qd alterare

Tertiò gustu ex gelid sta, Saludita.
Nota, tripli. Tertiò gustu, mutando ual obum uel me,
citar demon. tripli. citar, mutando ual obum uel me,
nem hois. Saludita. dium, hoc e, aërem, uel aliud corp qd
Saludita. dium, hoc e, aërem, uel aliud corp qd
primò mutau
So obum, sto inta riatum, ual tertiò ipsu organum
nadi um, so
ipsu n organ.
num.

ut ex molina p. 11. q. 111. a. q. Marti
Betrig l. 2. q. 6. at Saludita qd hunc
qd nec motu localis, nec alteratio satis
inuat ad propositum, tunc n. triaboly. uti
solat deceptionib; al mendacijs specieili
lubera sensib; huais, ita, ut que facta
minima sunt, facta e circumstantib; pu,
tant; et primo ex pasta obi illudil caleri
agitacione rarum p. d. exarum subita occulte
nariõ obi collocæ, separatiõne, uel giunc.

tione conglutinatione latente. Sto per artan 216.
 perspectivei carta. arti sicuti osiq; collocatio,
 na obli in ordina ad oculum uidentis, sic
 linea arte pount duci in charta, quas si uideris,
 praelas g fusio non nihil spectabis eadem
 si obliqua per minutum foramen intuitu
 fueris uidebis elegantem imaginem. Partis
 solando ex elementis aere uq. obum aliq;
 illudq; proponat harmonas spectatorib; uel
 igni assumat, uel altari circumponunt
 corq; ad riuu siue fantasticum rei puta
 bithie urxi, cabi, aut carui etc. occultando
 intasim aliquas partes. Sto illud oculis
 ex parte medij primo impediendo, na spes
 ad oculum alioq; sensu deferant. tunc scite
 uel totum obum praesens, uel partem in illis
 occultat. Sto in faciendo medium uarijs reb;
 aq; lib; , et hac ratione spes per aeren
 sic modificat ut obum in gle i, apparet,
 sic aial, facias formidabiles reddi, si mis.
 caq; aceto sal, iduq; panno bene imbuat
 tum supposita candela accendat. Partis
 in spissando medium, sic Venarij in fundo
 scutellae plene aqua minor apparat, et in
 superficie quasi hatare. Partis uaria con
 formae medij uq; in conuexum, gcauum, po
 lygonum, uel aliam interpositae corporis uaria

Nota, sal
 aceto mixtum
 pannos im.
 butum, suppo
 situq; candela
 accensum
 formidabiles
 reddere facies.

figurati, sic videmus res maximas parvitate quae,
 apparantur maxae, itam una, eandemque res per
 polygona vitra, aliaque corpora diaphana,
 substitui, quasi in pluribus locis simul, itam per
 trigonum vitrum quae sunt superiora visibilia,
 et quae interiora, superiora, et quae unig simpliciter
 coloris sunt miris coloribus abstracta apparent,
 haec ratio haec non facere potest, ut gallina
 trahens paleam, videatur trahere arborem.
 Tertio deludit ea parte organi, sive instru-
 menti sensorij. primo, si organum mutat
 insensibilitatem, quoad situm, unde contingit,
 ut res non unquam alio in loco esse appareat,
 et, quam sedulo igno sit, eal ut genina
 videatur, cum res sit in una circuli etiam
 in abrogis evasit, quae credunt duplicem solem
 et geminas se carnase lunas, si agitata
 ac curvat humores, praeterea si phanta-
 siam curvat, et reconditque rerum sensibilibus
 loca imaginis in illa latentes in varium
 ordinem disponat, eal ratio, quae fit in som-
 nijs, sic homines vigilantibus subinde nascitur
 quae videre se putant, cum tamen videant in phan-
 tasia, alijs sensibilibus interea quiescentibus se,
 nisi impediendo sensuum ipsam crassiore alijs
 humoribus obtinens eiam, ne spiritus ad organum
 perveniant, vel alia ratio vim sentiendi habeat.
 Trans. d. si qui in coelos, sidera, astra etc.

ARTICULVS STVS. quid in coelos, sidera, elementa, bona for- tuna, bruta, pos- sit diabolus

Notandum primo ex eod. theoli ut a
 apud Helvico, p. p. ego hic suppono a diabolo
 nec ordinem ac legem servari in g. d. p. signi-
 nec solas substantias immediate sine prae-
 dispo[n]ib[us] abicere g. d. s. d. n. a. p. ex quo
 libet q. d. libet immediata u. g. ex aqua vinum,
 ex ligno aurum, n. a. p. t. a. d. i. a. b. o. l. u. s. p. o. t. e.
 n. i. m. i. n. o. q. u. o. i. s. t. a. n. p. o. r. e. , u. e. l. a. g. l. i. q. d. u. o.
 lunt per se sic ea ad hanc legem neca regit ad
 u. g. ad ad sui productione p. l. t. t. e. m. p. o. r. i. s.
 qua[m] p. r. o. d. u. c. t. i. o. i. g. n. i. s. . Q. u. a. r. t. o. n. o. p. o. t. e. t. r. a. n. s.
 ferri corp[us] de loco in locum n. i. s. i. p. e. r. m. e.
 s. i. m. u. l. t. i. n. t. e. m. p. o. r. e. . Q. u. i. n. t. o. n. o. p. o. t. e. i. m.
 g. a. d. i. r. e. d. i. r. e. c. t. a. , n. e. a. q. u. a. h. u. i. c. i. t. e. l. u. e. l. i. g. n. i. s.
 u. r. e. t. e. t. c. . g. l. o. b. u. s. i. n. l. o. c. o. a. n. i. m. i. s. .
 m. a. n. g. l. a. d. i. c. o. r. p. u. s. t. r. a. j. e. r. a. t. , g. o. l. d. i. n. d. i. r. e. c. t. a.
 t. a. a. b. h. i. b. e. n. d. o. n. i. m. i. s. i. m. u. l. t. i. n. e. a. l. i. t. e. r. i. m.
 g. a. d. i. a. , s. i. c. u. t. i. g. n. i. h. o. i. e. s. p. o. t. u. n. t. q. u. i. d. i. c. t. i. c. a. t.
 a. b. h. i. b. e. n. t. , q. u. i. a. m. e. a. d. e. m. , q. u. i. a. l. t. e. r. i. j. e. a. d. e. m. i. n.
 i. n. p. a. d. i. a. b. , s. i. c. a. i. u. n. t. p. r. o. d. u. c. t. a. n. t. e. e. d. a. m. a. n. t. e.

Nota a dia.
 solo natura
 tam sausti
 non possit

Nota pract.
 rea d. amone
 ex quolibet
 libet im.
 mediata s.
 cara n. g. d.
 sicut u. g. ex
 aqua uinu.

poti in aera tempestates excitare, fulgura,
 tonitrua, nubes, uentos in mari tempestates
 in terra, terrae motus, et fluuios si aera,
 gatal gelio quotidiana experia, et colligit
 ex libro Job. c. i. tum qd ul Lessig low
 cit: notat diamonibz Silla n' a alj's in re,
 gionibz per motum localem collectas, aut
 uentos alibi spirantur huc, uel illuc in.
 galleta, itaqz in mari tempestates, in aera
 tonitrua suscitare, sic per motum localem
 fluuium diamon, sicut homo seculum
 morari, aut retroagere poti, terrae mo,
 tum u. agitando azhelas in terra ca.
 uarnis, uel eisdem spm uahementem
 imittendo, uel illas accendendo uel appli,
 cando suam met roam loco motuam qd
 am susti cere uel comouandis integris
 rebz ac montibz, tum ex multorum
 phlorua sexta ad calum ipsam mouez,
 dum susti cians sib.

Nota, huc
 moram posse
 in aera, qd
 excitare
 fulgura tan.
 paratisti.
 nitrua atri.

Nota, huc,
 moram fluuium,
 sicut
 homo uinulu
 retro agere
 posse.

Conclio tertia, poti greges, et armen.
 ta peruenire exhibito ueneno praefocando
 praecipitando, itam masses, fructu uel ali.
 exos alio traducere, sicut Trexitis ahae,
 ta suplicio ultimo saga impeto in domy
 suae garieta spiritonio lac oel uaccarum
 alienarum uicini a alicrabal, nimirum

Nota, huc,
 nona posse
 armenta
 genia aqz,
 uarys mti
 itam masses
 alienas alio
 traducere

interea Hamon uaccas illas mulgebat, et
 Nota, varia colarrime eò lac de portabat, possunt pro
 possa ha. terca Saxatara agris, sata, olara pro,
 monam. buccato, ual alcuada colligendo aracas
 bruchos, limacas etc. itam exgratara con
 uiciu, aliqñ qdñ p hantastica alio ue
 ris cibus, gotuyi inducta, parata itam
 uictoriam q' hostes si bag parmitat,
 gota etiam diaboly uaros numos eudese,
 aureos, argenteos uè, si hi bag parmit
 tat, tum qd hoc homo gota, cur h'ati
 am Hamon, cui scia n' d'act, naji aurum
 ual argentum, abunys n. gota ex monti
 b' eruere, ual ex de totis thasauris

Nota be. wigere, q' hi raro solet, frequentis,
 monem in. tardum sapi
 ludi dicere simi u. ludibricat, arguunt hoc saga,
 dum putant saga dum crumetam euro gondato,
 crumetam
 aumis gon, tam eè axidimant taburnimo sid di do
 Sarosan, sid
 si do uenia
 stercora regertam inuenient.

Conclio quarta, ponal magi n' cautare
 uenient. sargantas, euyi sine danno cozpozit hac.
 Nota ma. tate, cogere ad certum locum, al' a' tm' hos
 eos uaria
 alia m. sed etiam alia bruta, ut castores, lepores
 cantare, co. etc. quam artem ultimam puccioras uena.
 oaro, et
 tunc d'antionib' exerciti noscerant. Alia plura u.
 cozpozit. Sa egud citatos.

223. sa uaporibz, ita aliqui in speciem lupi uersi di-
cunt licandropi, qui dicitur lupi hoias, alibi

Nota magis, ^{Et assy dicit, accomodant saxe in dieb. qd po.}
in speciem ^{ut ad speciem lupi, manibz ut pedibz accen-}
lupi mutatu- ^{do ut diaboly adg. est naliq.ue circumposi.}
se in dieb. ^{ta alia figura, ita, ut speciem lupi excohi-}
ad speciem ^{lupi accomodarent, deinde itea haemon ingradit, mu-}
lupi accomo- ^{tant, g. hentharian, at aium herinum iadu-}
dant, quanta ^{it, qd facit comouendo humores, successu}
yont.

uenenatos alhibando, deniq. agititate lupi,
na coroz sagid, ac promouat, hinc g. hngit
aliqui, ut tales licandropi, sacy atq. ipi lupi
inualent, lacurentq. hoias, et hie a g. g. g.
trans suat mg. d. g. l. q. substituit suam
bestiam lupi, hie regente sublato, ita, ut
homo ipse oculorum iudicio uideat in lupo
uerso. Tertio circumdando aptissimè hoibz
ueras axuuias bestiarum, ita bestia l. a. c.
18. Quarto 3d ipso haemore assumente
suam bestiam, et intarim per aliam haemo-
nem efficiendo, ut ille hoo dormiens uideat
sibi in bestiam mutatu, ea dia praedare,
q loco suo haemon facit, sic putat s. Aug.
socios Ulysses a Circe trans suatos. Quinto
comouendo humores, atq. m. c. i. a. n. o., ut putat hoo
se uideri, audire mora mala uoluntatum ac tra-
nabitorum, cum nihil sit, nihil q. uideant, aut au-

Siant hae rae tuda Lassis, potu exhibere palatia,
exercit, urbes, fluvia, temperatib, m candida tonis
tua. Sexti e applicando activa gassu uis, atqz
ita res uera mutat in ranas, mures etc.

Conclio tertia, potu demon striges in
ferra callis ui naris, quantumqz obsequis
e reporia quotidiana, saepe n. uaris de
cais diabolqz unan altatenua lamiam in
callis naliquit, Sabium h e, quomo paran.
iusta jura mina, uel etiam per ipsis soli
us muros minare queat. Et demonem
grahigio facere, ut stultissima sage
putant sa sa per minimu forden ingredi,
cum intem gas ingens odium, uel quaten
uel per Janestram, ienuam, tectum, nu,
uiz hiatum latentat a sa grig factum
introducant, eodem rae, qn sage Joan
Jalis, murhala, locustae, etc. sibi induis
sa udis, et per quolibet angustias in do,
mos sanare gaa, diabolqz procedens
occulla, sa iq clausa sunt apperit claus,
ditqz itarem ianuas, uel fenestras cor,
goris earum reuacat.

Nota, demonem
nam possent
ferra sagas
callis uis naris
quantumqz
occlusis.
questio.
quomodo
non sagas
per solidu
muros inua
hat.
Responsio.

Conclio quarta, magi gonal docere
breta ut loqat, sumando laxi uerbum loqi, id
e possunt efficere, ut uerba arlata proderant, tur.
nam etiam hoc alij roauerunt boni homines.

Nota, ma
gus posse
docere bre.
ta, ut loqat.

225. ut pectus in p. sithacis, p. cis, p. hilomelis etc. sepe in
prastigia currunt, ut uideant aiala, ag. boves
aut uacca in rocta naturitatis p. ris, itanasi
ni, arboras stilia loqui, cum intonem diabolj
igre uocua fornet.

Conclio quinta, bruta, nonq. soant
uerba sic, et illa illigant, qe raa casent,
poot in demon facere, ut aiala suis ten,
p. ris, et loicr ap. h. m. m. quadaudicerent
rabs, personisq. accomodata, p. unt, p. r. t. u.
raa bruta, canes, cati etc. affectu corpo,
ris, et appetitum uocibz suis indicara,
et horum nota p. t. a. p. t. u. r. n. a. obserua
degechandi ab hoi bz p. segru p. o. t. a. t. e. m.
demon qui hoc habet, p. s. p. e. c. h. s. i. m. a.
magos docere.

Conclio sexta, n. e. i. n. c. r. e. d. i. b. i. l. e. o. p. e.
impossibile demonis senem iuuenescere p. o. t. a. n. q. d. a.
o. p. e. b. a. m. o. q. u. i. f. a. c. i. e. n. d. o. u. t. q. u. i. s. e. n. e. x. e. 80. u. a. n. n. o. s.
senem iuue.
nascere p. o. t. a. n. t. u. m. 20. a. n. n. o. r. u. m. i. u. u. e. n. i. s. s. i. a. l. u. t. b. a. t. i. o.

l. o. g. t. u. n. a. q. u. a. m. d. e. c. u. r. r. i. t. e. t. a. t. u. m. n. d. e. c. u. r.
m. e. r. i. t. i. d. n. n. u. l. l. a. n. i. u. e. l. p. o. t. a. s. t. a. t. a. p. a. r. t. i. e.
p. o. t. a. s. e. d. s. e. n. s. i. g. e. f. i. e. n. i. p. o. t. a. u. t. i. l. l. i. q. u. i.
d. e. s. e. c. t. a. i. a. m. a. l. d. e. c. r. e. t. a. t. a. t. u. r. b. a. f. e. t. a. t. e. n. i.
r. a. s. r. e. s. u. m. a. t. e. t. h. a. b. i. l. e. m. n. i. t. o. r. a. n. q. i. i. f. e. u. e. n. t.
l. a. n. i. t. e. n. m. u. t. e. r. f. c. a. n. i. i. n. c. o. l. o. r. a. m. m. a. l. i. o. r. a. m.
s. a. n. i. l. e. s. t. r. i. c. t. u. m. i. n. t. a. g. o. r. a. m. b. r. i. o. r. i. n. a. g. i. l. i. t. a.
t. e. n. i. u. u. e. n. i. s. q. u. i. s. l. o. r. e. n. t. a. m. u. r. n. a. n. t. a. n. q. i. p. a. l. l. e. n.

224. intercipiendo vias quibus humorum in cor
 pora rasiunt, alijsq; modis aegris potest
 malum evadere, p[er] manus medicum con-
 taminat, ut injurando in stomachum, ali-
 asq; partes corporis villos, clavos, cultros
 fragmenta vitrorum atq; ut ex historia
 potest apud Petrius l. 3. p[er] q. 4. sec. 6.
 quamvis à negam praestigium sicuti
 ut capillorum glom[er]i, clavi atq; vidantur
 à corpore ejici, cum ea vasa ibi nunq[ua]m
 erant, vidantur t[ame]n à vasa, substantia

Quomodo
 vili, clavi, et
 silia corporis
 manu demonum
 forat.
 Ad p[er] R.

si praestigium absit, quomodo eorum res
 à haemone in sum[us] possint.
 R[es] p[ri]mo aliq[ui]d spirit[us] h[um]an[us] à haemone
 h[um]an[us] corpus sine dolore in v[er]o clavo
 pilos atq; in illa, et tenuis vulg[ar]e
 sic canalis occultis, q[ui]sij et ca[us]a s[er]vata
 claudere. S[ed] d[icitu]r continui aliq[ui]d res solas
 extra corpus manatissime, itaq; per cibos
 potumq; gulaverint in viscera h[um]an[us] in-
 nitit, ibiq; applicando activa passiva
 itarum unit, h[ab]etq; p[ri]m[us]a r[ati]o h[ab]et. T[er]t[io]
 h[oc] occultos corporis n[on] alij insanabiliter
 ita d[icitu]r vacando, ut capaces sint corporum,

An demon possit
 curare morbos,
 et q[ui]s.

haemone cupit invehere
Conclio octava, sol[us] haemone curare

ritualis ab infantis, ab multo magis sanctas
aeris a Caelo, aut purgatorio, huiusmodi
praesentibus, spectra aut illa, q ad ianua
in maiorum casa exhibent, tñ sunt
vel daemones, q se horum vel illorum
suis aut fingunt, vel alia, oculorum
ludibria proferunt.

Conclio tertia, pote magis daemones
includere in vitro, in annulo, speculo,
in coram in illa voluntate, vel
mittente deo nihil scientiam in
bi cogere nolentem daemones, si uent
ingrediat, siue et ibi maneat, probus
nimis quam frequentibus oculis illorum
daemones uidentur, et specula in q
mira seque spectare possit.

*Nota, magis
possa daemones
non includere
in vitro, an.
in annulo, specul
etc.*

ARTICULVS 8TVS

quomodo agnosci possit, an operatio ad magiam, et effy ad maleficius spectet

Respondeo ad primum cum dicitur
loco libri qd citi tras coitar ab auctorib
essigant mos, ex qbz deprehendi ad
qda possit. grimo e, ex claris, sed

*Part, ob qd
mi, ex qbz
sach magiam
agnoscit.*

Nota tres ad operatio. *gestio de ysis affy y litione*
 plarun qd. *primò qd. ex uerbo, ut qualitate cal. un*
 modor *ca. 1. qd. agnoscat magia in harmon. ex praxia i. uo*
 magorum *ca. 2. qd. si exhibeant. grecas, qd. tal.*
 facty cognos. *ca. 3. qd. si miscant. uerba si uerba obcurage*
 cat. *ca. 4. qd. si uerba obcurage*
 primò ex cau- *ca. 5. qd. si uerba obcurage*
 sa et alibz *ca. 6. qd. si uerba obcurage*
 uerunt. *ca. 7. qd. si uerba obcurage*
 si pre ca. *ca. 8. qd. si uerba obcurage*
 libeant. *ca. 9. qd. si uerba obcurage*
 falsa. *ca. 10. qd. si uerba obcurage*
 tur. *ca. 11. qd. si uerba obcurage*
 si uerba ob- *ca. 12. qd. si uerba obcurage*
 scura. *ca. 13. qd. si uerba obcurage*
 at. *ca. 14. qd. si uerba obcurage*
 beant. *ca. 15. qd. si uerba obcurage*
 rati horum. *ca. 16. qd. si uerba obcurage*
 y uerba n' g'it illa. in quam d'ingunt
 à uirtute talium. qd. un. qd. g'itara
 qd. am n' habent. nec etiam à bas.
 q. eorum. inditator n' è. sayt. *ca. 17. qd. si uerba obcurage*
 mona q. t'itè. qd. i. uocaf.
 S'itò. qd. com'itona. qd. p'at. qd. n'os. *ca. 18. qd. si uerba obcurage*
 magia. *ca. 19. qd. si uerba obcurage*
 ual. *ca. 20. qd. si uerba obcurage*
 ta. *ca. 21. qd. si uerba obcurage*
 ual. *ca. 22. qd. si uerba obcurage*
 T'itò. *ca. 23. qd. si uerba obcurage*
 accedat. *ca. 24. qd. si uerba obcurage*
 signa. *ca. 25. qd. si uerba obcurage*
 qd. signa. *ca. 26. qd. si uerba obcurage*
 cant. *ca. 27. qd. si uerba obcurage*
 la. *ca. 28. qd. si uerba obcurage*

Ex qd. signis de
 cant. quoniam
 la. f'ra.

ad in
 cant. ca
 ligna
 nalo,
 ab le
 caipat
 r'itua
 uin h
 auar
 quart
 aliq
 n'af
 g'itara
 cal h
 uer
 S'it
 S'it
 r'itua
 cal r
 h' r
 d'itua
 g'itara
 u'it
 cal m
 S'it

ad in Jari, uel in eo generari n̄ solant, talia 232.
 sunt capillo rum globi, Jarramenta, acus, *Nota signa*
 ligna etc. Sicut si q̄ subito corrigiaf *abiqua q̄q̄*
 malo, q̄ alias sanḡ m̄ta sunt, id q̄ s̄t *dis carni*
 ad leuam tactum mulierculae, uel aliaf *malosicra*
 suspensi hois, uel altarij etiam rai con,
 tactum, de qua n̄ ē uari simila, q̄
 uim talem habeat. Tactum si malum
 aueriat ex ligaturis, imaginibz etc.
 Quartum, si morby s̄t noty, et q̄suaty
 alijsq̄ prodere solitis remedijs nihil mi,
 nuat. Quintum, si atticty uis de q̄ h̄re
 gunduras in corde, quasi acu pungat,
 aut bolus in gutturo nunc ascendente,
 mox descendente. Sextum si subito
 s̄t muty, atq̄ iterum redit de logle.
 Septimum, si dum nihil presunt nulli
 remedia, ni uariant prodere exorcismi,
 aut sup̄naturalia remedia, aut si adhibi,
 ti remedijs talibz agat magis et ligat
 Octauum deniq̄ signum maleficij est
 generari in loq̄do, q̄ ueriti prodantur
 medici, iudicauerint n̄ provenire a nat̄
 caā morbum, huc malo: Less. at Filii.
 De indicij cognoscendi maleficij, q̄ h̄ s̄t.

uoluntatem in fallibilibus h' sunt, in gradibus, numerari in
 diuersis, quare in re tam graui suspirari aut
 precari pro iudicio, praesertim quod
 scij tui n' suadent, nec culpa carabit, et ubi
 nam leuiores tantum. q. 3. de casu in coi.

QVAESTIO 379A DE causis in commu- ni H —

Nota quae Absoluens hanc materiam de causis. In quibus q. in qua
 nonis huiusmodi prima agit, de quid sit causa, eiusque uari-
 diuisionem et ubi, in sita de causa materiali, in tertia de finali,
 quod duplici in quarta de efficiencia, in quinta de diuersis,
 in sexta de cadis per accidens, in septima
 et ultima de casu et fortuna. a. prima
 quid sit causa.

ARTICULVS I MVVS quid sit causa H —

Nota quae Conclio prima, causa e' principium
 definitio per se in se hanc e' in aliud, ita suar. d. 12.
 qua talis e' metaph: sec. 2. a. q. 1. h' p'io p'inci p'iu locu
 ca e' p'inci p'iu. Sto p'esse, per se excludunt ca
 cipium per accidens uq. musc' et resp' ad h'ij. Tertio
 de, in se hanc per accidens uq. musc' et resp' ad h'ij. Tertio
 ca in aliud.